

[Hans Thyge Jacobsen.]

Besøg, en af de Lærere, som Kredslæreren altsaa ikke kan undlade at besøge. Det er jo ikke blot Skolerne, man saaledes kommer til at klassificere, det er ogsaa Lærerne, idet en Lærer for aabent Tæppe, for sine Kollegers vidtaabne Øjne, faar det Stempel paa sig, at han hører ikke nu til de Lærere, som Kredslæreren efterhaanden kan undlade at besøge.

Nej, højtærede Undervisningsminister, det sidste jeg har fremhævet, gør hele denne Situation sagligt ganske uholdbar. Hvis dette føres ud i Livet paa den Maade, det her er foreslaaet, vil de danske Lærere komme fra Asken og i Ilden, hvad Tilsynet angaar.

Og hvad angaar Lærerstanden. Ønsker paa dette Punkt, som de nu gennem en Menneskealder eller mere er blevet udtrykt, kan jeg ikke undlade at tænke paa det gamle Ord, vi lærte i Skolen: parturium montes, nascetur ridiculus mus — Bjergene laver til Barsel, og der fødes en latterlig lille Mus.

Jeg er villig til at opgive det gejstlige Tilsyn, men jeg maa saa sandelig kræve, at Erstatningen derfor bliver et ganske anderledes og effektivt Tilsyn end det, som den foreslaaede Kredslærer kan udføre, at det bliver et Tilsyn i Overensstemmelse med de Ønsker, som gennem Aarene er udtrykt af Danmarks Lærere, at det bliver et Tilsyn, som duer, et Tilsyn som Danmarks Lærere kan erklære sig tilfredse med.

Den lille Mus, man her har sluppet ind i Skolestuen, vil forstyrre, maaske ikke først og fremmest Børnene, men den vil forstyrre Læreren og det gode Forhold mellem Skolekredsens Lærere, thi den Mand, som skal rejse rundt to Maaneder af Aaret for at øve Tilsyn, den Mand, som skal kritisere sine Kolleger — de Lærere, som i egentligste Forstand er hans Kolleger, fordi han selv er praktiserende Lærer ligesom de —, han maa jo være et ug-Menneske fra A til Z, for ellers vil den Kritik, der som Retorsion vil ramme ham og hans Gerninger hjemme i Sognet, blive af en saa ubarmhertig og naadeløs Karakter, at jeg er bange for, at hans Funktion ikke blot som Kredslærer, men som Lærer i det hele taget, vil komme ind i uanede Trængsler. Nej, slaa den lille Mus ihjel, og lad os faa et effektivt fagligt Tilsyn. Og er det Økonomen, der er noget i Vejen med, saa lad os vente, indtil vi faar Raad; har vi ventet saa længe, lader det sig vel gøre at vente endnu et Stykke Tid.

Men netop fordi, jeg er saa varm en Tilhænger af et virkeligt fagligt Tilsyn, som

jeg her forsøger at give Udtryk for, maa jeg kræve, at der ogsaa med Hensyn til Religionsundervisningen bibeholdes et fagligt Tilsyn, med andre Ord, at Præsten bibeholdes som født Medlem af Skolenævnet og Provsten som født Medlem af Skole-raadet.

Maa jeg spørge: Skal da Religionsundervisningen ikke have et fagligt Tilsyn? Og skal den det, hvilket fagligt Tilsyn er da naturligere end Præstens? Jeg ved, at den højtærede Minister og andre ærede Medlemmer peger paa Forældrenes Tilsyn. Nuvel, skal vi indføre rene Friskoleprincipper overfor dette ene Fag, hvorfor i Alverden saa ikke indføre dem overfor de andre Fag ogsaa?

Den højtærede Minister har Spalte 1308 saa udmærket gjort Rede for, at han er enig med Klaus Berntsen i Synet paa Religionsundervisningens Karakter, Klaus Berntsen, der hævdede — og det giver den højtærede Undervisningsminister altsaa sin Tilslutning —, at Religionsundervisningen ikke saa meget skal være dogmatisk, som den skal være historisk, et Synspunkt, som jeg i og for sig kan vedkende mig. Men kan man betro den historiske Religionsundervisning til Forældrenes Tilsyn, kan man ogsaa betro Danmarkshistorien og Verdenshistorien og alt det andet til dette Tilsyn, og saa ser jeg ikke nogen som helst Mening i al Talen om, at der skal være et fagligt Tilsyn, saa maa man hellere indføre Friskolens Principper til Bunds.

Hvad er Meningen med at udskille et enkelt Fag, Religionsundervisningen, og sige, at her skal vi ikke have et fagligt Tilsyn, her er Tilsynet bedst, naar det ligger i Forældrenes Hænder. Jeg ser ikke, der er nogen som helst saglig Begrundelse for den Stilling, man indtager.

Men nu er Religionsundervisningen, saaledes som vi har den i vor Folkeskole i Dag, ikke blot en Undervisning af historisk Natur, men den er et Led i vor danske evangelisk-lutherske Folkekirkes Daabspraksis. Og dette Forhold maa man se lige i Øjnene. Hele Folkeskolen i dette Land har til syvende og sidst sit Udspring i, at lutherske Præster begyndte paa at undervise deres Sognebørns Børn i Kristendomskundskab. Dér er Kilden til al dansk Folkeskole. Og fra den Tid og til i Dag er vor Folkeskoles Religionsundervisning ved Siden af alt andet, hvad den ellers maatte være, først og fremmest et Led i vor evangelisk-lutherske Folkekirkes Daabspraksis.

Men naar Religionsundervisningen er Kristendomsundervisning — og jeg gaar